

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี
THE ORGANIZATIONAL HEALTH OF PRIVATE SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF EDUCATION UDON THANI PROVINCE

กิริมา นามืองรักษ์¹

สุนิสา วงศ์อารีย์²

พนายุทธ เชยบาล³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Email 64120605108@udru.ac.th

²รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Email oilsunisa2524@gmail.com

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Email choeybal@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 306 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .865 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ด้านการอยู่ร่วมกันของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครู ด้านขวัญและกำลังใจ ด้านความเข้มแข็งขององค์กร ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากร ตามลำดับ

คำสำคัญ สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน / สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

Abstract

The purpose of this research was to study the organizational health of private schools under the Office of Education Udon Thani Province. This was a survey research. The samples were 306 teachers using a simple random sampling method. The tool was a questionnaire. The 5-level estimation scale had a reliability level of .865. The statistics used to analyze the data were mean and standard deviation. The results showed that Corporate Health for Private Schools under the Office of Education Udon Thani Province in overall, was at a highest level almost every aspect. When considering each aspect, it was found that mostly aspects were at a highest level. There were two aspects at a high level, executive Leadership and resource support.

Keywords Organizational Health of Private Schools / Udon Thani Provincial Office of Education

บทนำ

สุขภาพองค์กรเป็นความพยายามขององค์กร ที่มุ่งบรรลุประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ แบบองค์รวมอย่างสมเหตุสมผล คำนึงถึงผลสำเร็จขององค์กร และความสุขของบุคลากร มีกระบวนการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการสื่อสารสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยผู้บริหารเป็นผู้กำกับดูแล และสร้างการมีส่วนร่วม มอบอำนาจในการตัดสินใจ ในขณะที่บุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร และระหว่างบุคลากรด้วยกัน มีแรงจูงใจในการพัฒนา และธำรงรักษาวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร (กาญจณี พุฒาคำไบ 2558: 9) การมีสุขภาพองค์กรที่ดีจะสะท้อนให้เห็นถึงความสุขในการทำงานของบุคลากร อันเป็นผลทำให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขในการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร เพราะความสุขในการทำงานส่งผลต่อ ความสำเร็จขององค์กรและความยั่งยืนขององค์กร (ชวนชม ชินะตั้งกูร และคณะ, 2560: 26-39)

การจัดการศึกษาเอกชนมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาทั้งประเทศ ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) โดยมีการกำหนดนโยบาย การกำกับติดตาม การประเมิน คุณภาพ และมาตรฐานการส่งเสริมและ สนับสนุนตามที่รัฐได้กำหนด แต่ยังมีการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นอิสระ สามารถจัดการศึกษาได้ ทุกระดับ องค์กรที่จะประสบความสำเร็จจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลทำให้องค์กรสามารถ ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงาน ขวัญและกำลังใจ ทรัพยากร

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ในการทำงาน ภาวะผู้นำเชิงวิชาการและความยุติธรรมในองค์กร เป็นต้น โดยความรู้สึก ที่บุคลากรมีต่อองค์กร ในลักษณะความพึงพอใจต่อการทำงาน ซึ่งจะสร้างความสุขในการทำงานเกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานและ มีความผูกพันต่อองค์กรอย่างแท้จริง ทุกหน่วยงานต้องการให้ผู้ปฏิบัติงาน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน เกิดความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อองค์กร เกิดความสามัคคีและพลังกลุ่ม เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาขององค์กร และทำให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นต่อองค์กรของตนเอง ผลที่ตามมาคือ บุคลากรมีความมุ่งมั่นพยายามที่จะทำงาน เพิ่มความสามารถโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความสุขในการทำงานรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงาน มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและรู้สึกผูกพันกับเพื่อนร่วมงานและองค์กร

จากเหตุผลดังกล่าวถึง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน หน่วยงานการศึกษาที่จะนำสารสนเทศดังกล่าว ไปปรับปรุงและพัฒนาการสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ ตลอดจนการบริหารสถานศึกษานำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสุขภาพองค์กรสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เน้นการศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด อุดรธานี ใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพองค์กร 6 ด้าน ของ ฮอยและฟอร์ซิท (Hoy and Forsyth, 1986 อ้างถึงใน เรวัตร์ ณะบุรงค์, 2558: 23) และ ฮอยและซาโบ (Hoy & Sabo, 1997 อ้างถึงในกรรณิการ์ เฟื่องประยูร, 2555: 14-21) ประกอบด้วย 1) ด้านความเข้มแข็งขององค์กร 2) ด้านความเป็นผู้นำ ของผู้บริหาร 3) ด้านการสนับสนุนทรัพยากร 4) ด้านการอยู่ร่วมกันของครู 5) ด้านความทุ่มเท ในการปฏิบัติงานของครู และ 6) ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยทำการศึกษากลุ่มประชากร คือ ครูใน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี ที่กำลังปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวน 306 คน ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2566 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2566

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาถึงสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี

2. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 306 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 42-43) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มประชากร คือ ครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 306 คน ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2565 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2566 มีการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาเอกสารต่าง ๆ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพองค์กร รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติสำหรับการใช้เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 306 ชุด มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถาม

3.2 รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม นำไปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติสำหรับการใช้ เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทาง มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาจนถึงปัจจุบัน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage)

4.2 ตอนที่ 2 สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดระดับสุขภาพองค์กรแบ่งเป็น มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี” ในการวิจัยได้สังเคราะห์จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 306 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.31) มีอายุ 30 – 40 ปี (ร้อยละ 42.48) ระดับการศึกษาสูงสุดประกาศนียบัตรบัณฑิต (ร้อยละ 47.71) ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษาจนถึงปัจจุบัน 5 – 10 ปี (ร้อยละ 31.70) และส่วนมากอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (ร้อยละ 64.38)

2. สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน ผลการศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน

การเสริมสร้างสุขภาพองค์กร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความเข้มแข็งขององค์กร	4.54	0.61	มากที่สุด
ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	4.37	0.63	มาก
ด้านการสนับสนุนทรัพยากร	4.17	0.53	มาก
ด้านการอยู่ร่วมกันของครู	4.65	0.66	มากที่สุด
ด้านความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครู	4.63	0.56	มากที่สุด
ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	4.62	0.62	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.31) มีอายุ 30–40 ปี (ร้อยละ 42.48) ระดับการศึกษาสูงสุดประกาศนียบัตรบัณฑิต (ร้อยละ 47.71) ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษาจนถึงปัจจุบัน 5–10 ปี (ร้อยละ 31.70) และส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (ร้อยละ 64.38)

2. สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน ผลการศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี แสดงไว้ในตารางที่ 2

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี

การเสริมสร้างสุขภาพองค์กร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านความเข้มแข็งขององค์กร	4.64	0.58	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	4.37	0.63	มาก
3. ด้านการสนับสนุนทรัพยากร	4.17	0.53	มาก
4. ด้านการอยู่ร่วมกันของครู	4.65	0.66	มากที่สุด
5. ด้านความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครู	4.63	0.56	มากที่สุด
6. ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	4.62	0.62	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการสนับสนุนทรัพยากร ($\bar{X} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. สุขภาพองค์กรของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับ มากเกือบทุกด้าน อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนที่มีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในทุก ด้าน รวมถึงความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ครูมีความรักและสามัคคี สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอย และ ฟอรัซซีท (Hoy & Forsyth, 1986 อ้างถึงใน เรวัตร์ ะบุรงค์, 2558: 21) ที่กล่าวว่า สุขภาพองค์กร เป็นภาวะการณ์ปฏิบัติงานขององค์การตามภารกิจ และการได้ตอบสนองการกระทำตามหน้าที่สำคัญของระบบสังคมด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุ เป้าหมาย การบูรณาการและการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมที่อยู่ท่ามกลาง สภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสม และพร้อมที่จะปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงให้องค์การมีการพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน โดยที่สุขภาพองค์กรยังเป็น ตัวบ่งชี้อย่างหนึ่งของความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การ ได้ด้วย โดยที่องค์การใดมีสุขภาพดีจะทำให้การ บริหารองค์การนั้นมีประสิทธิผล สอดคล้องกับ หยาดอัมรินทร์ ศิริจันทร์ (2565: 23) ที่กล่าวว่า สุขภาพองค์กร หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจและความ รับผิดชอบของบุคคลที่ร่วมกันปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมที่จะคงอยู่ ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถจะปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงเพื่อให้โรงเรียนนั้นคงอยู่ได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของฮอยและเฟลด์แมน (Hoy and Feldman, 1987 อ้างถึงใน ฌ็องส์ธอนิน โพธิ์พวง, 2558: 23) ที่กล่าวว่า สุขภาพองค์การตัวชี้วัดอย่างหนึ่งของความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การ องค์การใดมีสุขภาพดีก็จะทำให้การบริหารองค์การนั้นมีประสิทธิผล องค์การใดมีสุขภาพไม่ดีก็จะทำให้การบริหารองค์การนั้นไม่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยของนวลใย โยลัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของ ผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพองค์การของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี พบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของลาวัณย์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2559: 141) ที่ศึกษา การบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า สุขภาพองค์การของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. สุขภาพองค์การของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการสนับสนุนทรัพยากร ($\bar{X} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนยังมีความเป็นกันเองกับผู้ปฏิบัติงานน้อย ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างความเป็นกันเองเพื่อสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอยและซาโบ (Hoy and Sabo, 1997 อ้างถึงใน กรรณิการ์ เฟื่องประยูร, 2555: 14-21) ที่กล่าวว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (Collegial Leadership) หมายถึง พฤติกรรมผู้นำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ ระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่เสริมสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ทำงานร่วมกันด้วยความไว้วางใจ ให้ความเคารพกันอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง ชักจูงกระตุ้นให้ผู้ตามปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นภาระหน้าที่อีกอย่างหนึ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน เพราะผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับที่วรรณพิมพ์ หนุมงกุฏ (2557: 32) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจะดำเนินการในโรงเรียนให้ได้ประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมาย วิธีการทำงาน ขั้นตอนระยะเวลา สถานที่และอุปกรณ์ แล้วให้ผู้ตามรับไปปฏิบัติงานเป็นช่วง ๆ ต้องชี้แจงเกลี้ยกล่อมให้ผู้ตามทำตามที่กำหนด อำนวยความสะดวกในการทำงานทุกอย่าง ช่วยเหลือและแนะนำอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้ผู้ตามซักถามปัญหาอย่างเต็มที่ ผู้ตามสามารถสื่อความหมายกับผู้นำหรือกับเพื่อนร่วมงานโดยสะดวก ให้ขวัญกำลังใจกับผู้ตามทุกครั้งทำงานสำเร็จ ในบางครั้งผู้นำอาจขอข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้ตาม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

เพื่อกำหนดเป้าหมาย วิธีการให้ทำต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอย และ ฟอर्थซีท (Hoy and Forsyth, 1986 อ้างถึงในเรวัตร์ งามบุรงค์, 2558: 23) ที่กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารในการจัดการทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน เมื่อองค์การกำหนดเป้าหมายขึ้นแล้ว ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจว่าจะทำอย่างไรหรือจะมีวิธีการใด คือ เน้นที่จะทำให้องค์การไปสู่เป้าหมายให้ได้ องค์การจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทั้งหลายร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย เงิน วัสดุ คน สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนต่าง ๆ ซึ่งนับว่าปัจจัยในด้านต่าง ๆ ขององค์การนั้นมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนของงานในชนิดต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพองค์กรของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
2. ควรศึกษาสภาพองค์กรของโรงเรียนในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก 6 ด้านที่ทำการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพครู บุคลากรและโรงเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจณี พุคำใบ. (2558). สุขภาพองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.สำนักงาน. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.
- ชวนชม ชินะตั้งกูร และคณะ. (2560). ความสุขในการทำงานของบุคลากรการศึกษา สังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(2), 26-39.
- โชติกา แสงอรุณ. (2560). แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ณัฐธินัน โปธิ์ฟวง. (2558). สุขภาพองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

- นวลัย โยลัย. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพองค์การของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562. (2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 4 หน้า 49
- เรวัต ระบุรงค์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลาวัลย์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง. (2559). การบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วรรณพิมพ์ หนูมงกุฎ. (2557). สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- ศรัลยา อนันต์สารโสภณ. (2560). สุขภาพองค์การของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หยาดอัมรินทร์ ศิริจันทร์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การของสถานศึกษากับความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Hoy, W. K., & Forsyth, P.B. (1986). *Effecttive supervision: Theory Practice*. New York: Random House.
- Hoy, W.K. & Sabo, J.D. (1977). *Quality middle schools: Open and health*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.